

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

POVIJEST

PROBNI ISPIT DRŽAVNE MATURE
šk. god. 2022./2023.

POV.49.HR.R.K1.32

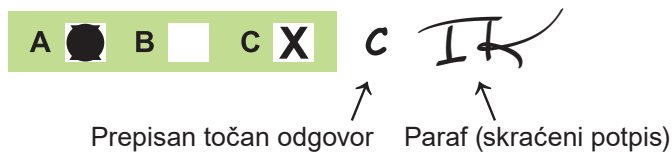

49625

Način označavanja odgovora na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka u ispitnoj knjižici:

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne rješavajte zadatke dok to ne odobri voditelj ispitne prostorije.

Nalijepite identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale koje ste dobili u sigurnosnoj vrećici.

Ispit traje **135** minuta.

Ispred svake skupine zadataka uputa je za rješavanje. Pozorno je pročitajte.

Možete pisati po listu za koncept, ali se njegov sadržaj neće bodovati.

Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s nula (0) bodova.

Na 2. stranici ove ispitne knjižice prikazan je način označavanja odgovora i načini ispravljanja pogrešaka. Pri ispravljanju pogrešaka potrebno je staviti paraf (isključivo skraćeni potpis, a ne puno ime i prezime).

Upotrebljavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Kada riješite zadatke, provjerite odgovore.

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 32 stranice, od toga 2 prazne.

I. Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadatcima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.
Točan odgovor morate označiti znakom X na listu za odgovore.
Točan odgovor donosi jedan bod.

1. Što je od navedenoga bila posljedica Suline diktature?

- A. osvajanje Kartage
- B. pobjeda nad Galima
- C. uvođenje ostracizma
- D. uvođenje proskripcija

(1 bod)

2. Iz kojega razdoblja potječu nalazi čovjekova pretka s Hušnjakova brda kraj Krapine?

- A. iz paleolitika
- B. iz mezolitika
- C. iz bakrenoga doba
- D. iz željeznoga doba

(1 bod)

3. Pozorno pogledajte slikovne priloge.

1

2

3

4

Kojim je brojem označena građevina u kojoj su se u antičko doba grčke povijesti održavale kazališne predstave?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

4. Koji je narod u antičko doba nastanjivao priobalno područje i otoke između rijeka Raše i Krke?

- A. Ardijejci
- B. Delmati
- C. Japodi
- D. Liburni

(1 bod)

Povijest

---

5. Zašto se smatra da je demokracija u Ateni na vrhuncu u doba Perikla?

- A. jer je uveden ostracizam
- B. jer je provedena agrarna reforma
- C. jer je uvedeno pravo glasa za žene
- D. jer su uvedene plaće za državne službe

(1 bod)

6. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

Da stane dakle na kraj tim glasovima, podmetne Neron krivce i stavi na najrafiniranije muke one koji su bili omraženi zbog svojih gadosti, a koje je prosti narod nazivao kršćanima. Ime im to dolazi od Krista koji za Tiberijeve vladavine bude pogubljen po naredbi prokuratora Poncija Pilata. Potisnuto začas, ponovo provali to pogubno praznovjerje, ne samo u Judeji gdje je to zlo imalo svoj izvor, već i u samom Rimu, gdje se sa svih strana stječe i veliča sve što je sramotno i užasno.

Iz čije je perspektive napisan tekst povijesnoga izvora?

- A. crkvenih otaca
- B. evanđelista
- C. mnogobošca
- D. kršćanina

(1 bod)

7. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

(...) Kapetani i vojvode, ljudi i naprijed spomenuta lica koja su njihovi podanici i pripadnici budu dali vjeru da će nam nepokolebljivo služiti, svaka porodica koja bude stanovala u jednoj kući, pod jednim krovom i na jednom imanju, mora, može i smije u roku od 20 godina bez prekida slobodno živjeti na našem području, u mjestu koje joj spomenuti generalni kapetan bude odredio, bez ikakva plaćanja poreza i bilo kakve zakupnine, obrađivati zemlju ili dati na obradu, primati sav plod i prihod s te zemlje bez ikakve zapreke ili protivljenja. (...) Zatim ćemo narediti da se svakom kapetanu ili vojvodi (...) koji pod svojim vodstvom ili upravom bude imao 200 ljudi svake godine dade, isplati i izbroji plaća u novcu od 50 rajnskih forinti (...). Osim toga: što god oni iz ruku nevjernika i stalnih neprijatelja kršćanske vjere (...) dobiju u svoju vlast i zaplijene sve ima pripasti samim tim (...).

Na koji se dio hrvatskoga teritorija odnose društveni odnosi opisani u povijesnome izvoru?

- A. na Vojnu granicu
- B. na Zagrebačku biskupiju
- C. na posjede obitelji Eltz
- D. na Dubrovačku Republiku

(1 bod)

8. Što je od navedenoga posljedica „drugoga kmetstva“?

- A. razvoj gildi
- B. seljačke bune
- C. tropoljni sustav
- D. dvopoljni sustav

(1 bod)

9. S kojom su se od navedenih namjera hrvatski intelektualci okupljali u ozaljskome krugu?

- A. radi priključenja Dalmacije
- B. radi urote protiv Leopolda I.
- C. radi pokretanja novoga rata protiv Turaka
- D. radi oblikovanja jedinstvenoga hrvatskog jezika

(1 bod)

Povijest

---

10. Pozorno pogledajte povijesni zemljovid.

Kojim je dokumentom provedena prikazana teritorijalna promjena?

- A. Aachenskim ugovorom 812. godine
- B. Verdunskim ugovorom 843. godine
- C. Otonovim povlasticama 962. godine
- D. Wormskim konkordatom 1122. godine

(1 bod)

11. Što je bio uzrok pobune Zrinskih i Frankopana u 17. stoljeću?

- A. vjerski progoni
- B. apsolutizam Habsburgovaca
- C. troškovi Tridesetogodišnjega rata
- D. pokretanje ratova protiv Mlečana

(1 bod)

12. Pozorno pogledajte povijesni zemljovid.

Po kojoj su od navedenih institucija u doba razvijenoga i kasnoga srednjeg vijeka bili poznati gradovi prikazani na povijesnome zemljovidu?

- A. po sveučilištu
- B. po vladarskome dvoru
- C. po biskupskome sjedištu
- D. po sjedištima cehova i gildi

(1 bod)

Povijest

---

13. Pozorno pročitatajte povijesni izvor.

Doznali smo pak da je nedavno časni naš brat (Bernard) splitski nadbiskup istjerao iz gradova Splita i Trogira dosta patarena. Plemeniti muž Kulin, ban bosanski, ne samo da je pružio sigurno sklonište njihovoj opaćini, nego i očiglednu zaštitu, te ih je, izlažući njihovoj opaćini svoju zemlju u sebe sama, častio kao katolike, dapače više od katolika, nazivajući ih izričito kršćanima. (...) Molimo, opominjemo i potičemo kraljevsku visost (...) nalažući tebi za oproštenje grijeha da se pripraviš silom i kako dolikuje kraljevskoj moći, kako bi toliku nepravdu, nanesenu Kristu i kršćanima osvetio (...).

Čija je perspektiva opisana u povijesnome izvoru?

- A. rimskoga pape
- B. bosanskih krstjana
- C. bosanskoga vladara
- D. splitskoga nadbiskupa

(1 bod)

14. Što je od navedenoga najviše utjecalo na porast broja stanovnika od 40 % u SAD-u krajem 19. i početkom 20. stoljeća?

- A. otkriće zlata
- B. uzgoj kukuruza
- C. ukidanje ropstva
- D. intenzivne imigracije

(1 bod)

15. Koji je dio hrvatskoga teritorija intenzivno koloniziran tijekom 18. stoljeća?

- A. Dubrovačka Republika
- B. Istra
- C. Međimurje
- D. Slavonija

(1 bod)

16. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

Veliko mnoštvo ljudi koje se sakupilo (...) da vidi što će biti iz „Fultonova ludovanja”, urlikalo je i rugalo se: „Neka ti bog pomogne Bobby”, „Donesi nam komad Sjevernog pola!” Fulton je sa smiješkom vršio (...) posljednje pripreme za odlazak, jer je previđao, da će se ovo živo negodovanje uskoro pretvoriti u obratno.

Koji je tehnički izum opisan u povijesnome izvoru?

- A. zrakoplov
- B. parobrod
- C. željeznica
- D. automobil

(1 bod)

17. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

Općinstvo naše držalo se je osobito u početku sasvim nehajno il se izjavljivalo u protivnom smislu, jer se je kazalo, da je ideja (...), izrod mladih ugrijanih glava, pak će svega toga doskora nestati; ko što nestaje u svijetu mnogih drugih nezrelih i dječinskih igara. Ali na sreću ni Gaj niti njegovi pristaše nedadoše se ušutkati tim otporom.

Iz čije je perspektive napisan povijesni izvor?

- A. pravaša
- B. unionista
- C. hrvatskih preporoditelja
- D. turopoljskoga sitnog plemstva

(1 bod)

18. Tko su bili konstruktori prvoga automobila iz 1885. godine?

- A. Friedrich Benz i Gottlieb Daimler
- B. Nikola Tesla i Thomas Alva Edison
- C. Samuel Morse i Gugliermo Marconi
- D. Werner von Siemens i Antonio Pacinotti

(1 bod)

Povijest

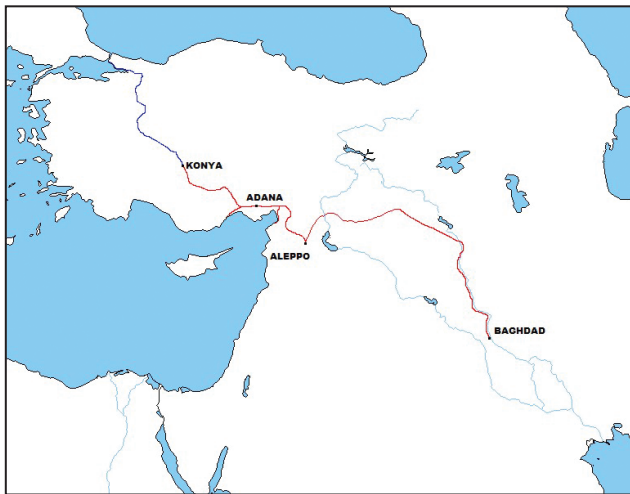
---

19. Što je bio uzrok narodnoga pokreta iz 1883. godine?

- A. politika novoga kursa
- B. odluke sabora iz 1861. godine
- C. neriješen status Hrvata u Bosni i Hercegovini
- D. nezadovoljstvo položajem Hrvatske po nagodbi s Ugarskom

(1 bod)

20. Pozorno pogledajte povijesni zemljovid.

Koja je europska država početkom 20. stoljeća dobila koncesiju za gradnju željezničke pruge čija je trasa prikazana na povijesnome zemljovidu?

- A. Belgija
- B. Francuska
- C. Njemačka
- D. Velika Britanija

(1 bod)

21. Koji su umjetnici oslikali Zlatnu dvoranu, sjedište Odjela za bogoštovlje i nastavu u doba Izidora Kršnjavoga?

- A. Celestin Medović i Vlaho Bukovac
- B. Ivan Generalić i Ivan Lacković
- C. Ivan Duknović i Ivan Ranger
- D. Vjekoslav Karas i Miroslav Kraljević

(1 bod)

22. Koja je bila posljedica zalaganja Stjepana Radića za pravo glasa žena u Kraljevini SHS?

- A. Žene i dalje nisu imale pravo glasa.
- B. Uvedeno je opće pravo glasa žena.
- C. Pravo glasa imale su samo žene iz plemstva.
- D. Uvedeno je pravo glasa svih obrazovanih žena.

(1 bod)

23. Pozorno pogledajte slikovni prilog.

Prijevod slikovnog priloga: ZA ZASLUGE; 4. OŽUJKA 1912. ŠTRAJK GLAĐU

Koji je pokret dodjeljivao medalju prikazanu na slikovnome prilogu?

- A. sufražetski
- B. antifašistički
- C. komunistički
- D. abolicionistički

(1 bod)

24. Koji je dokument nastao kao reakcija hrvatskih intelektualaca na Novosadski dogovor iz 1954. godine?

- A. Memorandum SANU
- B. Zagrebačke punktacije
- C. Deklaracija o nazivu i položaju hrvatskoga književnog jezika
- D. zaključci X. sjednice Centralnoga komiteta Saveza komunista Hrvatske

(1 bod)

Povijest

---

25. Pozorno pogledajte slikovni prilog.

Prijevod teksta sa slikovnoga priloga:

Pokažimo džokera

Rooseveltove New Deal

Na karti – *Socijalistički eksperiment*

Što je u programu *New Deal* kritizirano prikazanom karikaturom?

- A. jačanje sindikata
- B. politika izolacionizma
- C. plaćanje zdravstvenih usluga
- D. smanjenje poreza bogatašima

(1 bod)

26. Na što se odnosi Protokol iz Kyota?

- A. na upotrebu nuklearnoga oružja
- B. na promjene međunarodnih granica
- C. na zajednička svemirska istraživanja
- D. na smanjenje emisije stakleničkih plinova

(1 bod)

27. Pozorno pogledajte slikovni prilog.

“See how many are staying on our side.”

Don Wright: *The Miami News*, 1961.

Prijevod teksta sa slikovnoga priloga:

Pogledajte koliko ih je mnogo ostalo na našoj strani.

Berlinski zid podignut 13. kolovoza 1961. godine

Tko su bili čelnici suprotstavljenih sila u vrijeme događaja prikazanoga na slikovnome prilogu?

- A. John Fitzgerald Kennedy i Nikita Hruščov
- B. Dwight David Eisenhower i Josif Visarionovič Staljin
- C. Ronald Reagan i Mihail Gorbačov
- D. Woodrow Wilson i Vladimir Iljič Lenjin

(1 bod)

Povijest

---

28. Što je bila posljedica Sporazuma Tito – Šubašić?

- A. sukob s Informbiroom
- B. povratak kralja u zemlju
- C. zajedničke ratne operacije
- D. sastavljanje zajedničkih vlada

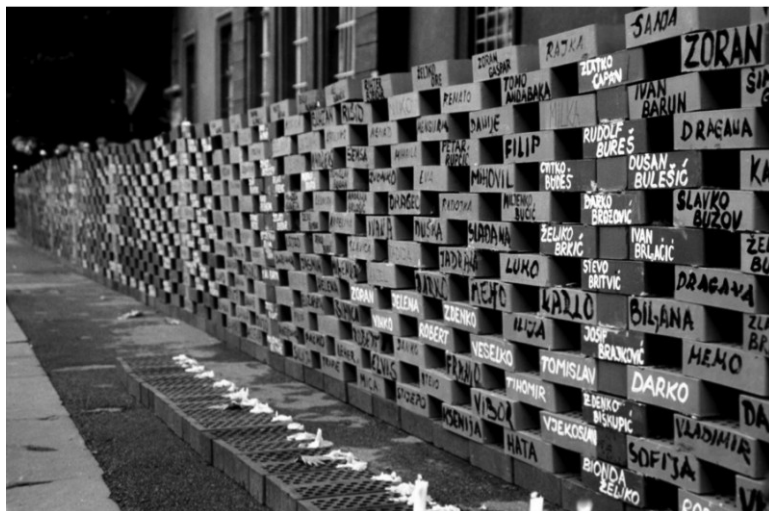
(1 bod)

29. Na koji se proces iz vremena Domovinskoga rata odnosi Erdutski sporazum?

- A. na jačanje hrvatske vojske
- B. na uvođenje nove valute hrvatski dinar
- C. na reintegraciju istočne Slavonije, Baranje i zapadnoga Srijema
- D. na pripremu operacije *Oluja* i suradnju s Armijom Bosne i Hercegovine

(1 bod)

30. Pozorno pogledajte slikovni prilog.

Koji je povijesni događaj bio povod nastanku prikazanoga spomenika?

- A. stradanja u Prvome svjetskom ratu
- B. stradanja u Jasenovcu
- C. stradanja na Bleiburgu
- D. stradanja u Domovinskome ratu

(1 bod)

II. Zadatci višestrukoga izbora (kronologije)

U sljedećim zadatcima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.

Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

Točan odgovor donosi jedan bod.

31. U kojemu su nizu točno kronološki poredani vladari židovske države u starome vijeku?

- A. Salomon → David → Saul → Roboam i Jeroboam
- B. David → Saul → Salomon → Roboam i Jeroboam
- C. Saul → David → Salomon → Roboam i Jeroboam
- D. Roboam i Jeroboam → David → Salomon → Saul

(1 bod)

32. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz razdoblja prvoga tisućljeća prije Krista na području gdje su živjeli Iliri?

- A. rat protiv Teute → Gentijev poraz → pohod protiv Dimitrija Farskoga → Batonov poraz
- B. Gentijev poraz → pohod protiv Dimitrija Farskoga → rat protiv Teute → Batonov poraz
- C. pohod protiv Dimitrija Farskoga → rat protiv Teute → Gentijev poraz → Batonov poraz
- D. rat protiv Teute → pohod protiv Dimitrija Farskoga → Gentijev poraz → Batonov poraz

(1 bod)

33. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz razdoblja povijesti Bizanta?

- A. Justinijanova rekonkvista → obrana Carigrada od Slavena, Avara i Perzijanaca → ratovi protiv Arapa → ratovi protiv Turaka Seldžuka
- B. ratovi protiv Turaka Seldžuka → Justinijanova rekonkvista → obrana Carigrada od Slavena, Avara i Perzijanaca → ratovi protiv Arapa
- C. Justinijanova rekonkvista → ratovi protiv Turaka Seldžuka → ratovi protiv Arapa → obrana Carigrada od Slavena, Avara i Perzijanaca
- D. ratovi protiv Arapa → Justinijanova rekonkvista → obrana Carigrada od Slavena, Avara i Perzijanaca → ratovi protiv Turaka Seldžuka

(1 bod)

Povijest

---

34. U kojemu su nizu točno kronološki poredani izvori iz ranosrednjovjekovne povijesti Hrvata?

- A. natpis iz Šopota → natpis iz Rižinica → natpis kraljice Jelene → Bašćanska ploča
- B. natpis iz Rižinica → natpis iz Šopota → natpis kraljice Jelene → Bašćanska ploča
- C. natpis iz Rižinica → natpis kraljice Jelene → natpis iz Šopota → Bašćanska ploča
- D. Bašćanska ploča → natpis iz Šopota → natpis kraljice Jelene → natpis iz Rižinica

(1 bod)

35. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz američke povijesti?

- A. Bostonska čajanka → nastanak Deklaracije neovisnosti
→ sklopljen Mir u Parizu → provođenje Monroeove doktrine
- B. nastanak Deklaracije neovisnosti → sklopljen Mir u Parizu
→ provođenje Monroeove doktrine → Bostonska čajanka
- C. Bostonska čajanka → provođenje Monroeove doktrine
→ nastanak Deklaracije neovisnosti → sklopljen Mir u Parizu
- D. Bostonska čajanka → sklopljen Mir u Parizu
→ nastanak Deklaracije neovisnosti → provođenje Monroeove doktrine

(1 bod)

36. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz hrvatske povijesti u vrijeme Prvoga svjetskog rata?

- A. potpisivanje Ožujске deklaracije → nastanak Narodnoga vijeća Slovenaca, Hrvata i Srba
→ potpisivanje Ženevske deklaracije → nastanak Države Slovenaca, Hrvata i Srba
- B. potpisivanje Ožujске deklaracije → nastanak Narodnoga vijeća Slovenaca, Hrvata i Srba
→ nastanak Države Slovenaca, Hrvata i Srba → potpisivanje Ženevske deklaracije
- C. nastanak Narodnoga vijeća Slovenaca, Hrvata i Srba → potpisivanje Ožujске deklaracije
→ nastanak Države Slovenaca, Hrvata i Srba → potpisivanje Ženevske deklaracije
- D. nastanak Države Slovenaca, Hrvata i Srba → potpisivanje Ožujске deklaracije
→ nastanak Narodnoga vijeća Slovenaca, Hrvata i Srba
→ potpisivanje Ženevske deklaracije

(1 bod)

37. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz njemačke povijesti za vrijeme i nakon Prvoga svjetskog rata?

- A.** abdikacija Vilima II. → Hitlerov puč → pobuna Spartakovaca
→ potpisivanje Versajškoga ugovora
- B.** potpisivanje Versajškoga ugovora → abdikacija Vilima II.
→ pobuna Spartakovaca → Hitlerov puč
- C.** abdikacija Vilima II. → pobuna Spartakovaca
→ potpisivanje Versajškoga ugovora → Hitlerov puč
- D.** pobuna Spartakovaca → abdikacija Vilima II.
→ potpisivanje Versajškoga ugovora → Hitlerov puč

(1 bod)

38. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz razdoblja hrvatske povijesti u 20. stoljeću?

- A.** nastanak tzv. zelenoga kadra → nastanak Banovine Hrvatske
→ proglašenje Nezavisne Države Hrvatske → kapitulacija Kraljevine Jugoslavije
- B.** nastanak tzv. zelenog kadra → nastanak Banovine Hrvatske
→ kapitulacija Kraljevine Jugoslavije → proglašenje Nezavisne Države Hrvatske
- C.** nastanak Banovine Hrvatske → nastanak tzv. zelenoga kadra
→ proglašenje Nezavisne Države Hrvatske → kapitulacija Kraljevine Jugoslavije
- D.** kapitulacija Kraljevine Jugoslavije → proglašenje Nezavisne Države Hrvatske
→ nastanak tzv. zelenoga kadra → nastanak Banovine Hrvatske

(1 bod)

III. Zadatci višestrukoga izbora (uz polazni sadržaj)

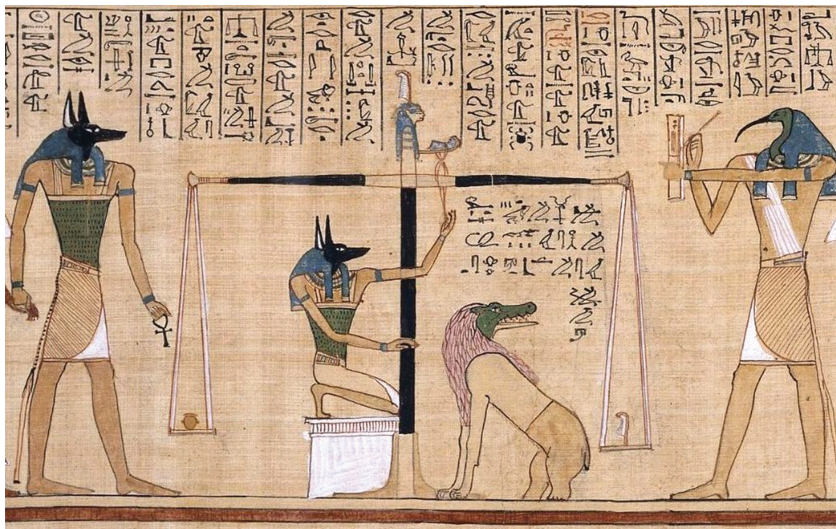
U sljedećim zadacima proučite povijesne izvore, povijesne zemljovide i slikovne priloge te odgovorite na postavljena pitanja.

Od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.

Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

Točan odgovor donosi jedan bod.

39. Pozorno pogledajte slikovni prilog i odgovorite na postavljena pitanja.

39.1. Što je prikazano na slikovnome prilogu?

- A. faraonov trijumf
- B. plaćanje poreza
- C. put u zagrobni život
- D. kažnjavanje robova

(1 bod)

39.2. U kojemu se od navedenih tekstova nalazi slikovni prilog?

- A. u Knjizi mrtvih
- B. u Žalopojci Ipuvera
- C. u tekstovima piramida
- D. u Pripovijesti o Sinuheu Egipćaninu

(1 bod)

40. Pozorno pogledajte slikovni prilog i odgovorite na postavljena pitanja.

40.1. S kojim je rimskim carem povezan nastanak prikazane građevine?

- A. s Augustom
- B. s Dioklecijanom
- C. s Karakalom
- D. s Trajanom

(1 bod)

40.2. Koja je bila prvotna namjena prikazane građevine?

- A. arena
- B. terme
- C. mauzolej
- D. skupština

(1 bod)

Povijest

---

41. Pozorno pročitajte povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

Narod nije stvoren radi kneza, nego knez radi naroda, jer bez naroda ne bi on bio nikakva knez. On je zato tu da svojim podanicima upravlja pravedno i pravično (...) Pod izlikom religije pokušao je španjolski kralj uvesti tiraniju te je, ne mareći ni za kakav prigovor zemlje, povrijedio njezine povlastice pogazio zakletvu kojom se zakleo na njeno održanje. I stoga mi sada izjavljujemo da je kralj španjolski izgubio svaku vlast u Nizozemskoj (...)

41.1. U kojemu se stoljeću odvio opisani događaj?

- A. u 14. stoljeću
- B. u 15. stoljeću
- C. u 16. stoljeću
- D. u 17. stoljeću

(1 bod)

41.2. Kakav je oblik vlasti uspostavljen kao posljedica opisanih događaja?

- A. ustavna monarhija
- B. apsolutna monarhija
- C. federativna republika
- D. centralistička republika

(1 bod)

42. Pozorno pogledajte povijesni zemljovid i odgovorite na postavljena pitanja.

42.1. Vojni pohodi kojega su hrvatskoga vladara prikazani dvjema strelicama na povijesnome zemljovidu?

- A. Branimira
- B. Domagoja
- C. Tomislava
- D. Trpimira

(1 bod)

42.2. Kako se naziva područje označeno brojem 1 na povijesnome zemljovidu?

- A. Bagibareja
- B. Karantanija
- C. Paganija
- D. Travunja

(1 bod)

Povijest

---

43. Pozorno pročitajte povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

III.

Vladar i nacija ne smiju nikada smetnuti s uma da je zemljište jedini izvor bogatstva i da ih zemljoradnja umnožava (...)

(...)

IX.

Nacija koja ima mnogo obradive zemlje te može lako voditi razgranatu trgovinu sirovinama neka ne štiti upotrebu novca i ljudi previše na rukotvorine i trgovinu luksuznom robom ako to ide na štetu zemljoradničkih radova i izdataka (...)

43.1. Kako se naziva gospodarska politika opisana u povijesnome izvoru?

- A. fiziokratizam
- B. merkantilizam
- C. liberalni kapitalizam
- D. državni kapitalizam

(1 bod)

43.2. Tko je autor navedenih načela gospodarske politike?

- A. Adam Smith
- B. François Quesnay
- C. John Locke
- D. Jean Jacques Rousseau

(1 bod)

44. Pozorno pročitajte povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

Stanični organi bili su u velikoj većini Mađari, među tadašnjim nižim službenicima bilo je nešto tzv. potčinovništva iz Hrvatske koji su se znali izuzetno „popeti” do predstojnika stanice. Na viša mjesta činovnička puštali su se uz „importirani” sloj tek sinovi Mađara željezničara koji su služili ovdje (...) Kada su 1886. g. utemeljeni željeznički i brodarski tečajevi u Pešti bio je pristup domaćem elementu, koji bi morao desetak mjeseci živjeti u Pešti o svojem trošku, i s te strane naročito oteščan. Tek na urgenciju (...) osnovano je, mislim 1898. g., kojih deset stipendija za slušaoce tih kursova iz Hrvatske. Ali ti su slušaoci odmah poslije svršenih studija „eksportirani”, odnosno zadržani u Mađarskoj odakle se mnogi vratio u domovinu kao ljuti janjičar (...)

44.1. Tko je bio hrvatski ban u razdoblju opisanome u povijesnome izvoru?

- A. Ivan Mažuranić
- B. Josip Šokčević
- C. Károly Khuen-Héderváry
- D. Levin Rauch

(1 bod)

44.2. Kako se naziva proces opisan u povijesnome izvoru?

- A. germanizacija
- B. austroslavizam
- C. iredentizam
- D. mađarizacija

(1 bod)

Povijest

---

45. Pozorno pogledajte slikovni prilog iz razdoblja Drugoga svjetskog rata i odgovorite na postavljena pitanja.

Prijevod teksta sa slikovnog priloga: *Zajedno ćemo zadaviti hitlerizam*

- 45.1. Iz perspektive kojega je vojnog saveza nastao slikovni prilog?

- A. Antifašističke koalicije
- B. Trojnoga pakta
- C. Centralnih sila
- D. Male Antante

(1 bod)

- 45.2. Koja je bila prepreka prikazanomu savezništvu u vremenu prije nastanka slikovnog priloga?

- A. vjerski razlozi
- B. kulturni razlozi
- C. ideološki razlozi
- D. gospodarski razlozi

(1 bod)

46. Pozorno pogledajte povijesni zemljovid i odgovorite na postavljena pitanja.

46.1. Kako se naziva država čiji je zemljovid prikazan na slikovnome prilogu?

- A. Banovina Hrvatska
- B. Država Slovenaca, Hrvata i Srba
- C. Kraljevina Jugoslavija
- D. Kraljevstvo Srba, Hrvata i Slovenaca

(1 bod)

46.2. Kada je uspostavljena prikazana teritorijalna podjela?

- A. nakon donošenja Vidovdanskoga ustava
- B. nakon uspostave šestosiječanjske diktature
- C. nakon atentata na kralja Aleksandra
- D. nakon sklapanja Sporazuma Cvetković – Maček

(1 bod)

IV. Zadatak produženoga odgovora

U sljedećemu zadatku pažljivo promotrite povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

47. Pažljivo promotrite slikovni prilog i odgovorite na postavljena pitanja.

Prijevod teksta sa slikovnog priloga: *Vražja riba u egipatskim vodama*
Američka karikatura nepoznatoga autora iz 1882. godine

47.1. Odredite vrijeme i prostor nastanka slikovnog priloga. Objasnite društveno-povijesne okolnosti koristeći se sljedećim pojmovima: „nastanak britanskoga kolonijalnog posjeda”, „Indija”, „dominioni”, „Sueski kanal” i „američki imperijalizam”.

[illegible]

(3 boda)

Povijest

47.2. Navedite komu je slikovni prilog bio namijenjen. Objasnite svrhu i poruku slikovnog priloga.

(3 boda)

47.3. Navedite tri primjera/elementa sa slikovnog priloga koji upućuju na njegovu svrhu.

(3 boda)

Prazna stranica

Prazna stranica